

รูปแบบพุทธสงเคราะห์ในการป้องกันการกระทำผิดซ้ำของเยาวชนคดียาเสพติด

The Buddhist Integration Pattern In Prevention Of The Repeated Drugcase Youth

จงกล บุญพิทักษ์ Chongkol Boonpitak^๑
พระราชปริยัติมุนี (เทียบ สิริญาโณ) Phra Rajapariyattimuni^๒
จ่านงค์ อติวัฒน์สิทธิ์ Chamnong Adivadhanasit^๓

บทคัดย่อ

บทความเรื่อง “รูปแบบพุทธสงเคราะห์ในการป้องกันการกระทำผิดซ้ำของเยาวชนคดียาเสพติด” มีวัตถุประสงค์ ๓ ประการคือ ๑) เพื่อศึกษาสภาพการกระทำผิดซ้ำของเยาวชนคดียาเสพติด ๒) เพื่อเสนอแนวคิดการป้องกันการกระทำผิดซ้ำของเยาวชนคดียาเสพติดตามศาสตร์สมัยใหม่และหลักพุทธธรรม ๓) เพื่อเสนอรูปแบบพุทธสงเคราะห์ในการป้องกันการกระทำผิดซ้ำของเยาวชนคดียาเสพติด การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยศึกษาจากเอกสาร และการสัมภาษณ์เชิงลึกจากเยาวชนผู้กระทำผิดซ้ำในคดียาเสพติดพร้อมทั้งผู้ปกครอง พระสงฆ์ เจ้าหน้าที่ภาครัฐและผู้ที่ทำงานด้านเยาวชน จำนวน ๒๕ รูป/คน ผลการวิจัยพบว่าสาเหตุการกระทำผิดซ้ำเกิดจากขาดความอบอุ่นในครอบครัว อยู่ในสภาพแวดล้อมที่มีผู้ติดยาเสพติด ไม่เห็นความสำคัญของการศึกษา คบเพื่อนที่ไม่ดีตลอดจนความไม่เข้มแข็งทางจิตใจ หลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ บูรณาการเข้าศาสตร์สมัยใหม่โดยทฤษฎีประทับตรา เพื่อให้โอกาสแก่เยาวชนที่กระทำผิดและเป็นการสร้างความอบอุ่นให้กับครอบครัวเพื่อป้องกันมิให้เยาวชนกระทำผิดซ้ำในคดียาเสพติดอีก การบูรณาการหลักธรรมเข้ากับศาสตร์สมัยใหม่นั้นผู้วิจัยเชื่อว่าสามารถช่วยป้องกันการกระทำผิดซ้ำของเยาวชนในคดียาเสพติดอีกทางเลือกหนึ่ง

คำสำคัญ : พุทธสงเคราะห์ การกระทำผิดซ้ำ คดียาเสพติด

---

^๑ สาขาวิชาพระพุทธศาสนา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Buddhist Studies, Graduate School, Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand

^๒ ภาควิชาบาลีและสันสกฤต คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Department of Pali and Sanskrit, Faculty of Buddhism, Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand.

^๓ ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
Department of Sociology and Anthropology, Faculty of Social Sciences, Kasetsart University, Thailand.

Abstract

This article is part of “The Buddhist Integration Pattern In Prevention Of The Repeated Drugcase Youth” dissertation. With purpose (1) Study of juvenile delinquency cases of drug cases. (2) Study of juvenile delinquency cases of drug cases. (3) Proposed Buddhism Model to Prevent Repeated Misconduct of Juvenile Drug Cases. This research is qualitative research By studying the document and In-depth interviews of juvenile delinquent crimes in drug cases such as parent monk government officials and youth workers total 25 persons

The findings suggest that repeated causes of crime are caused by lack of warmth in the family. Stay in an environment where someone is addicted. Do not agree with the importance of education. Dating a bad friend and mental impotence.

Songkahavattu is best of prevent repeated juvenile delinquency of the most important youth. Integration with Buddhist Dharma. Researchers believe that it can help prevent the repeat offenses of juvenile drug addiction.

Keywords: The Buddhist Integration, The Repeated Drugcase Youth

๑. บทนำ

จากรายงานของกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนพบว่า คดีส่วนใหญ่เป็นคดี ยาเสพติดประเภทแอมเฟตามีน (ยาบ้า) มากที่สุด จากรายงานการกระทำผิดซ้ำในคดียาเสพติด ของกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนมีรายละเอียดดังตามตารางด้านล่างดังนี้^๔

ปี พ.ศ. ที่รวบรวมคดี	จำนวนคดีที่กระทำผิดซ้ำ
พ.ศ. ๒๕๕๔	๔,๑๒๕
พ.ศ. ๒๕๕๕	๖,๘๔๙
พ.ศ. ๒๕๕๖	๗,๔๙๐
พ.ศ. ๒๕๕๗	๖,๔๐๑

ปัญหายาเสพติดของเยาวชนได้ทวีความรุนแรงมากขึ้น และจำนวนคดีเด็กและ เยาวชนซึ่งถูกดำเนินคดีทั่วประเทศพบว่า คดีส่วนใหญ่เป็นคดีที่มีฐานความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ให้ โทษมากที่สุด ในปัจจุบันแนวทางแก้ไขปัญหาคารกระทำผิดของเยาวชน คือการจัดตั้งศาล เยาวชนและ ครอบครัว พร้อมทั้งสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน โดยแยกการปฏิบัติต่อ เยาวชนที่กระทำ ผิดกฎหมายออกจากการกระทำผิดของผู้ใหญ่และถือว่าเยาวชนไม่ใช่อาชญากร แต่เป็นเพียงผู้กระทำ ผิดกฎหมายของสังคมและเป็นผู้ที่ยังอ่อนต่อโลก ไม่สมควรจะได้รับการลง ทัณฑ์ หากแต่ควรได้รับการช่วยเหลือเพื่อปรับปรุงตนเสียใหม่ตามเจตนารมณ์ของศาลเยาวชน และครอบครัวว่า “ให้ศาลที่มี อำนาจพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัวต้องคำนึงถึงสวัสดิภาพ และอนาคตของเด็กและเยาวชนซึ่งควรจะได้รับการศึกษา ส่งเสริม และสงเคราะห์ให้กลับตัว เป็นพลเมืองดียิ่งกว่าการที่จะลงโทษ”^๕ เน้นการ แก้ไข บำบัด พื้นฟู และให้โอกาส ซึ่งเป็น กระบวนการต่อเนื่องในการเรียนรู้ โดยมีกัลยาณมิตรเป็นผู้คอยช่วยเหลือให้คำแนะนำเพื่อพัฒนา คุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น

ในฐานะเยาวชนเป็นพุทธศาสนิกชน ผู้วิจัยเชื่อว่าคำสอนทางพระพุทธศาสนาน่าจะ มีส่วนช่วยสร้างภูมิคุ้มกันให้กับเยาวชนเพื่อป้องกันการเข้าไปเกี่ยวข้องกับกระบวนการของยาเสพติด ผู้วิจัยได้ตั้งข้อสงสัยว่าหลักธรรมใดบ้างสามารถบูรณาการและประยุกต์ใช้ตามสาเหตุปัจจัย

^๔ ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ, “รายงานสถิติคดีประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๗”, รายงาน ประจำปี กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน, (กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน, ๒๕๕๗), หน้า ๑๖.

^๕ กรมราชทัณฑ์ หนังสือราชการที่ ยธ ๐๗๑๕/๒๔๐๐ ลวท. ๑๖ พ.ย.๒๕๔๘ เรื่อง แนว ทางการดำเนินงานแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขังกระทำผิดซ้ำ.

เหล่านั้น และรูปแบบพุทธสงครษหีในการป้องกันการกระทำผิดซ้ำของเยวชนคดียาเสพติดเป็น อย่งไร

๒. วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

๒.๑ เพื่อศึกษาสภาพการกระทำผิดซ้ำของเยวชนคดียาเสพติด

๒.๒ เพื่อศึกษาแนวคิดการป้องกันการกระทำผิดซ้ำของเยวชนคดียาเสพติดตาม ศาสตร์สมัยใหม่และหลักพุทธธรรม

๒.๓ เพื่อเสนอรูปแบบพุทธสงครษหีในการป้องกันการกระทำผิดซ้ำของเยวชน คดียาเสพติด

๓. ขอบเขตของงานวิจัย

๓.๑ ขอบเขตด้านเนื้อหา งานวิจัยเรื่อง “รูปแบบพุทธสงครษหีในการป้องกันการ การกระทำผิดซ้ำของเยวชนคดียาเสพติด” ผู้วิจัยมุ่งที่จะศึกษาสภาพการกระทำผิดซ้ำของ เยวชน ซึ่งพิจารณาถึงปัญหา สาเหตุ รวมถึงศาสตร์สมัยใหม่และหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา เพื่อประยุกต์ใช้ป้องกันการกระทำผิดซ้ำของเยวชนคดียาเสพติด

๓.๒ ขอบเขตด้านกลุ่มเป้าหมาย สัมภาษณ์เชิงลึกกลุ่มตัวแทนเยวชนที่กระทำ ผิดซ้ำคดียาเสพติด และผู้ที่เกี่ยวข้องเชื่อมโยงกันตั้งแต่เยวชน ผู้ปกครอง เจ้าหน้าที่สถานพินิจ เจ้าหน้าที่ศูนย์ฝึกอบรม นักจิตวิทยา ผู้พิพากษา อาจารย์ในสถานศึกษา นักวิชาการ และพระสงฆ์ ที่ทำหน้าที่ด้านเยวชนที่เกี่ยวข้อง จำนวน ๒๕ รูป/คน

๓.๓ ขอบเขตด้านพื้นที่ ผู้วิจัยได้เลือกพื้นที่ในการเก็บข้อมูลคดีเยวชนที่กระทำ ผิดซ้ำเกี่ยวกับยาเสพติดที่อยู่ในอำนาจของศาลเยวชนและครอบครัวในจังหวัดชลบุรี

๔. วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่องนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ที่ เป็นข้อมูลเชิงเอกสาร เป็นการพรรณนา โดยมีวิธีการศึกษาดังนี้

๔.๑ การวิจัยเริ่มต้นจากการศึกษาเอกสาร โดยการศึกษาคำสอนใน พระไตรปิฎก อรรถกถา ตำรา บทความและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่อการป้องกันการกระทำผิดซ้ำ ของเยวชนคดียาเสพติด เพื่อนำมาเป็นฐานข้อมูลในการบูรณาการเข้าด้วยกัน ใช้เป็นแนวทาง เสนอรูปแบบ พุทธสงครษหีในการป้องกันการกระทำผิดซ้ำ ของเยวชนคดียาเสพติด

๔.๒ จากนั้นทำการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยมีคำถามแยกตามกลุ่มประชากรที่ ประกอบด้วยเยวชนที่กระทำผิดซ้ำในเขตพื้นที่จังหวัด ที่อยู่ในอำนาจของศาลเยวชนและ ครอบครัวจังหวัดชลบุรี จำนวน ๕ คน และผู้ปกครองของเยวชนจำนวน ๕ คน อาจารย์ ผู้ พิพากษา นักจิตวิทยา ผู้พิพากษาสมทบ เจ้าหน้าที่คุมประพฤติ เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในสถาน พินิจและคุ้มครองเด็กและเยวชนจังหวัดชลบุรี ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยวชนบ้านบึงรวม

๑๒ คน และประชากรกลุ่มสุดท้ายเป็นพระสงฆ์ที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการกระทำผิดด้านยาเสพติด ๓ รูป

๔.๓ สู้ท้าทายเป็นการบูรณาการ ระหว่างหลักธรรมทางพระพุทธศาสนากับศาสตร์สมัยใหม่และใช้คำสัมภาษณ์เป็นการยืนยันแนวทางในการแก้ปัญหาเชิงพุทธบูรณาการ ประกอบเป็นแนวทางการเสนอรูปแบบพุทธสงเคราะห์ในการป้องกันการกระทำผิดซ้ำของเยาวชนคดียาเสพติด

๕. ผลการวิจัย

๕.๑ สภาพปัญหา การกระทำผิดซ้ำของเยาวชนคดียาเสพติด พบว่า จากสถิติของศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดชลบุรี ในปีพ.ศ. ๒๕๕๖ มีเยาวชนที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับคดียาเสพติด สูงเป็นอันดับหนึ่งจากจำนวนคดีทั้งสิ้นของเยาวชน เช่นเดียวกับในปีพ.ศ. ๒๕๕๗ แต่ในปีพ.ศ. ๒๕๕๘ กลับพบว่าคดีที่เกี่ยวข้องกับการลักทรัพย์มีสัดส่วนสูงที่สุด สลับกับคดีเกี่ยวกับยาเสพติดที่มีอัตราลดลง ซึ่งอาจเป็นไปได้ว่า ตั้งแต่ปีพ.ศ. ๒๕๕๘ เป็นปีที่มีสภาพเศรษฐกิจตกต่ำ ภาวะการเงินของครอบครัวฝืดเคือง

๕.๒ แนวคิดการป้องกัน การกระทำผิดซ้ำของเยาวชนคดียาเสพติดตามศาสตร์สมัยใหม่ พบว่า ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการกระทำผิดประกอบไปด้วย (๑) ทฤษฎีประคับประคอง ซึ่งการผลักดันของสังคมให้เยาวชนผู้กระทำผิดถลาลึกไปสู่การเป็นอาชญากรถาวร มีความเลวร้ายกว่าการกระทำผิดของเยาวชนในคดีต่าง ๆ ซึ่งส่งผลทำให้เยาวชนมีการปฏิบัติในทางที่ผิดเป็นภัยแก่สังคมมากยิ่งขึ้น ผลการถลาลึกดังกล่าวเกิดจากการไม่ยอมเปิดโอกาสให้เยาวชนที่ประพฤติผิดกลับตัวเป็นคนดี (๒) ทฤษฎีกระบวนการทางสังคม เป็นกระบวนการถ่ายทอดอบรม สั่งสอน และการเรียนรู้ การขัดเกลาทางสังคม จึงเป็นกระบวนการที่สังคมหรือกลุ่มถ่ายทอด หรือสั่งสอนทั้งโดยทางตรงและทางอ้อม (๓) ทฤษฎีการควบคุมตนเอง เป็นกระบวนการของคนที่มีการควบคุมตนเองต่ำ ก็จะหันเข้ามาหาเพื่อนที่กระทำผิดและซึมซับเอาค่านิยมของเพื่อนที่ไม่ดีดังกล่าวและกระทำผิดตามมาในที่สุด (๔) ทฤษฎีการเลียนแบบพบว่ามนุษย์มีแนวโน้มที่จะเลียนแบบแฟชั่น และประเพณีของคนอื่น ตามปกติกลุ่มชนที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันจะมีการเปลี่ยนแปลงเรื่องแฟชั่นและประเพณีอย่างช้า ๆ แต่ถ้ากลุ่มที่มีแนวคิดที่แตกต่างกันมากขึ้นจะส่งเสริมให้เกิดการเลียนแบบมากขึ้น (๕) ทฤษฎีความกดดันของโรเบิร์ต เค เมอร์ดัน มีลักษณะการกระทำผิดโดยตรงจากการที่ชนชั้นต่ำรู้สึกผิดหวังและถูกลิดรอนสิทธิต่าง ๆ จากระบบเศรษฐกิจและสิ้นหวังจากทุกสิ่งทุกอย่างที่ถูกกำหนดโดยชนชั้นกลางและชนชั้นสูง จนเกิดความโกรธและเกลียดชังระบบของสังคม (๖) ทฤษฎีเศรษฐกิจของ วิลเลียม บองเช ได้ศึกษาเพิ่มเติมถึงการแข่งขันด้านธุรกิจและในระบบธุรกิจต้องมีการแข่งขันจึงจะเรียกว่าเป็นธุรกิจ ทำให้สังคมมีการแข่งขันด้วย การประกอบธุรกิจที่มุ่งหวังผลกำไรจนเกินควร เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัว โดยขาดความรับผิดชอบต่อส่วนรวมแล้ว จะส่งผลให้สังคมเกิดความสับสนขัดแย้ง คดีอาชญากรรมประทุษร้ายก็จะยิ่งเพิ่มมากขึ้น (๗) ทฤษฎีปมด้อยของ อัลเฟรด แอด

เลอร์ พบว่าเยาวชนจำนวนมากมักมีลักษณะคือร้อน ไม่ให้ความร่วมมือ และต่อต้านสังคม ทั้งนี้ เพราะเยาวชนเหล่านั้นมักมีประสบการณ์ในทางลบตั้งแต่เยาว์วัย ทำให้เกิด “ปมด้อย” ขึ้นในตัวเองและพร้อมที่จะก่ออาชญากรรมได้

แนวความคิดป้องกันการกระทำผิดซ้ำของเยาวชนคดียาเสพติดติดตามหลักพุทธธรรม พบว่า “การกระทำผิดซ้ำ” เป็นการกระทำที่ประกอบด้วยเจตนา เป็นการกระทำตามธรรมที่เป็นมูลเหตุฝ่ายความคิดที่ไม่ถูกต้องซึ่งประกอบด้วย ความอยากได้ ความโกรธ และการหลงผิด การขาดที่ปรึกษาที่ดี ทำให้เยาวชนมอบความสำคัญให้กับเพื่อนแทนที่มารดาบิดา ตลอดจนการให้โอกาสในการกลับตัวเป็นคนดี การให้ความรู้เพื่อชี้ให้เห็นถึงความสำคัญต่อการศึกษา พุทธธรรมที่เป็นหลักธรรมสำคัญในการป้องกันการกระทำผิดซ้ำ คือ สังคหวัตถุ ๔ เป็นหลักธรรมที่เต็มไปด้วยความเอื้ออาทรจากผู้ใหญ่ไปสู่เยาวชนที่ประกอบไปด้วยการให้ในลักษณะต่าง ๆ เช่น การใช้สิ่งของเงินทอง การให้โอกาส การให้ความอบอุ่น การใช้เวลาในการอบรมสั่งสอน และการใช้คำพูดที่มีความเหมาะสมประกอบด้วย การพูดจาที่หลีกเลี่ยงจากการพูดโกหก การพูดที่มีการสื่อเสียด การพูดที่ใช้คำหยาบและการพูดที่เพ้อเจ้อไร้สาระ หลักธรรมอื่นเป็นหลักธรรมสนับสนุน เช่น หลักทศก ซึ่งเป็นหลักปฏิบัติในฐานะลูกและพ่อแม่ โดยหน้าที่ของเยาวชนต่อพ่อแม่ ๕ ประการคือ ให้การตอบแทนท่าน ช่วยทำงานที่ รักษาชื่อเสียงของวงศ์ตระกูล มีความประพฤติดี และประการสุดท้ายเมื่อท่านล่วงลับไปแล้วทำบุญอุทิศให้ท่าน ทั้ง ๕ ประการเป็นหน้าที่ของบุตร^๖ ส่วนบิดามารดาพึงสงเคราะห์บุตร ๕ ประการ คือ ห้ามมิให้เยาวชนเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ให้เยาวชนรักษาความดี ให้ความรู้ ดูแลเรื่องคูครองในวันข้างหน้าและมอบสมบัติให้ดูแลเมื่อเยาวชนบรรลุนิติภาวะ^๗ ส่วนหลักทศกในทิศเบื้องหลังเป็นหน้าที่ของสามีที่ต้องปฏิบัติต่อภรรยา โดยสามียกย่องนับถือว่าเป็นภรรยา ไม่ควรไม่ดูหมิ่น ถูกเหยียดหยามภรรยา ไม่ควรประพฤตินอกใจ มอบความเป็นใหญ่ในเหย้าเรือนให้ภรรยา^๘ ส่วนภรรยาต้องปฏิบัติต่อสามีโดยการดูแลจัดการงานในบ้านให้ดี ดูแลสงเคราะห์ญาติของสามีให้ดี ไม่ประพฤตินอกใจสามีรู้จักรักษาทรัพย์ที่สามีหามาได้และประการสุดท้ายคือขยันไม่เกียจคร้านในกิจทั้งปวง^๙ ส่วนหลักธรรมฆราวาสธรรม ๔ ใช้เป็นแนวในการปรับตัวของเยาวชนในการใช้ชีวิตในสังคม ซึ่งเยาวชนต้องรู้จักสังคมตามความเป็นจริง ประกอบด้วย สัจจะ(การพูดความจริง) ทมะ(ความอดกลั้น) ขันติ(ความอดทน) จาคะ(การเสียสละ) หลักธรรมสัมมาทิฐิ เป็นหลักธรรมที่ช่วยให้เกิดความเห็นชอบทางการศึกษากัลยาณมิตรตาเป็นหลักธรรมในการเลือกคบเพื่อนและปรับตัวของตัวเยาวชนที่มีต่อเพื่อน ส่งผลทำให้เยาวชนใช้เหตุผลในการคบเพื่อนตามการแบ่งแยกตามลักษณะของบุคคลต่าง ๆ ที่เป็นเพื่อน และรู้ว่าควรปฏิบัติต่อเพื่อนอย่างไร ส่วนสัมมัตถาน ๔ เป็นหลักธรรมเพื่อสร้างความเข้มแข็ง

^๖ คุรยละเอียดใน ที.ปา. (ไทย) ๑๑/๒๗๖/๒๑๒-๒๑๓.

^๗ คุรยละเอียดใน ที.ปา. (ไทย) ๑๑/๒๗๖/๒๑๒-๒๑๓.

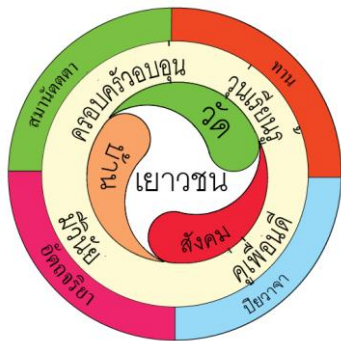
^๘ คุรยละเอียดใน ที.ปา. (ไทย) ๑๑/๒๖๙/๒๑๔.

^๙ คุรยละเอียดใน ที.ปา. (ไทย) ๑๑/๒๖๙/๒๑๔.

ให้กับจิตใจของเยาวชน การประยุกต์หลักธรรมย่อยต่าง ๆ โดยผ่านหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ซึ่งเป็นหลักธรรมหลัก เพื่อให้ประสิทธิภาพการป้องกันการกระทำผิดซ้ำของเยาวชนในคดียาเสพติดอย่างได้ผลมากยิ่งขึ้น

๕.๓ รูปแบบพุทธสงเคราะห์ในการป้องกันการกระทำผิดซ้ำของเยาวชนคดียาเสพติด พบว่า รูปแบบที่ผ่านการบูรณาการระหว่างศาสตร์สมัยใหม่และหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา โดยอาศัยพุทธธรรม สังคหวัตถุ ๔ เป็นหลักในการสร้างภูมิคุ้มกันให้กับเยาวชนเพื่อใช้ในการป้องกันกระทำผิดด้านยาเสพติด โดยมีองค์ประกอบของกระบวนการป้องกันการกระทำผิดด้านยาเสพติด ๓ หน่วยงาน คือ บ้าน วัด สังคม ทั้ง ๓ หน่วยงานนี้มีบทบาทในการใช้หลักธรรมเพื่อให้เยาวชนมีภูมิคุ้มกัน โดยมีรายละเอียดของบทบาทดังต่อไปนี้

รูปแบบพุทธสงเคราะห์ในการป้องกันการกระทำผิดซ้ำของเยาวชนคดียาเสพติด

(ก) บ้าน เป็นสถานที่ที่ให้ความอบอุ่นแก่เยาวชนอย่างดีที่สุด โดยมีมารดาและบิดาเป็นผู้ปกครองของเยาวชน เป็นผู้ให้ความเอื้อเฟื้อเลี้ยงดูตั้งแต่เด็ก นอกจากการให้ชีวิตเลี้ยงดูยังให้อาหารที่ดีแก่เยาวชนอีกด้วย ประการสำคัญคือทำให้ความอบอุ่นให้กับเยาวชนโดยเฉพาะการให้ความเป็นมิตรและให้คำแนะนำในการแก้ปัญหาใด ๆ ให้กับเยาวชน การบูรณาการทฤษฎีประคับประคองและการให้ในหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ จะทำให้เยาวชนได้รับโอกาสที่ดีและได้รับความอบอุ่น และได้รับโอกาสในการศึกษาอันเป็นรากฐานในการใช้ชีวิตที่ดีในอนาคตของเยาวชน นอกจากนี้การบูรณาการระหว่างคำพูดหรือปิยวาจาอันเป็นคำพูดที่เหมาะสมเพื่อลบล้างทฤษฎีประคับประคองด้วยการใช้คำพูดไม่โกหก ไม่หยายคาย ไม่ส่อเสียดและไม่เพ้อเจ้อ จะทำให้เยาวชนได้รับความอบอุ่นมากยิ่งขึ้น ลดความกดดันและลดปมด้อยบางประการที่ส่งผลต่อการก่ออาชญากรรมของเยาวชน การใช้คำพูดที่ไพเราะอย่างเหมาะสมจะช่วยให้ระดับความรุนแรงที่อาจเกิดจากการเจรจาในครอบครัวและเพื่อช่วยสานสัมพันธ์ระหว่างมารดาบิดาและเยาวชนเป็นไปด้วยความอบอุ่น นอกจากนี้มารดาบิดาควรใช้คำพูดตามหลักปิยวาจาเช่นกันเพื่อป้องกันความแตกร้างของครอบครัวที่อาจเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ซึ่งทฤษฎีเศรษฐกิจอาจไม่ส่งผลให้มารดาบิดาประกอบอาชญากรรมแต่ความกดดันทางเศรษฐกิจอาจส่งผลให้มารดาบิดามีความแตกร้างได้ ดังนั้นการใช้หลักธรรมปิยวาจานอกจากจะส่งผลดีต่อเยาวชนแล้วยังส่งผลดีต่อความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างมารดาและบิดาอีกด้วย นอกจากนี้การประพฤติตนของหัวหน้าครอบครัวหรือบุคคลใน

ครอบครัวตามหลักอรรถจริยาเพื่อให้เกิดการเลียนแบบพฤติกรรมที่ดีแก่เยาวชน ผู้นำครอบครัวได้ละเว้นจากสิ่งเสพติดต่าง ๆ ไม่ว่าจะรุนแรงหรือไม่รุนแรง หรือไม่ว่าเป็นยาเสพติดประเภทใด ๆ ถือว่าเป็นตัวอย่างที่ดีที่จะทำให้เยาวชนได้ลอกเลียนแบบ การทำตัวอย่างที่ดีจะส่งผลต่อการป้องกันการกระทำผิดในคดียาเสพติดของเยาวชนได้เป็นอย่างดี และในทำนองเดียวกันถ้าหากมารดาบิดาหรือผู้ปกครองกระทำตนอย่างไม่เหมาะสมแล้ว โอกาสที่เยาวชนจะก้าวเข้าสู่การข้องเกี่ยวกับยาเสพติดได้มากเพราะอิทธิพลของทฤษฎีลอกเลียนแบบ เยาวชนควรเห็นสิ่งที่ดี ๆ เพื่อให้ห่างไกลจากยาเสพติดอันเป็นกระบวนการหนึ่งในการป้องกันการเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดของเยาวชน การทำประโยชน์ต่อส่วนรวมเป็นความเสียสละประโยชน์ส่วนตน อันเป็นการกระทำที่ดีเป็นตัวอย่างที่ดีให้กับเยาวชนได้ปฏิบัติตาม กล่าวคือพ่อแม่ต้องเป็นตัวอย่างที่ดีให้ลูก และมารดาบิดาต้องไม่ทำตัวอย่างที่ไม่ดีให้ลูกเห็น เช่น หลีกเลียงการประพฤติที่ก่อให้เกิดความเสื่อมเสียหรือส่อไปในทางการยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด และประการสุดท้ายที่มารดาบิดาควรปฏิบัติตนตัวอย่างเสมอต้นเสมอปลายจะทำให้เยาวชนมีความเคารพมารดาบิดาและลดการหวาดระแวงในการอยู่ด้วยกันในครอบครัว นอกจากนี้ยังมีประโยชน์เพื่อให้เยาวชนมีความเกรงใจ เคารพ และเชื่อฟังในการอบรมสั่งสอนมากขึ้นซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการอบรมสั่งสอนของพ่อแม่

(ข) **สังคม** ตามทฤษฎีประทับตราที่มีอิทธิพลต่อการกระทำผิดซ้ำ การให้โอกาสแก่เยาวชนที่กระทำผิดได้มีโอกาสกลับตัวเป็นคนดี การให้อภัยและให้โอกาสเป็นการมอบความรักความอบอุ่นให้กับเยาวชน ทำให้เยาวชนรู้สึกว่ามีที่พึ่งพิงมากขึ้น หน่วยหรือองค์กรของรัฐบาลทำหน้าที่เป็นตัวแทนของสังคมมีหน้าที่ให้โอกาส อบรมเพื่อฟื้นฟูเยาวชนให้มีความเข้มแข็งทั้งกายและใจ การป้องกันมิให้เยาวชนเข้าไปข้องเกี่ยวกับยาเสพติดอีกทางหนึ่งซึ่งทุกสถานศึกษาควรจัดโอกาสให้พระสงฆ์ให้หลักธรรมแก่เยาวชนอย่างสม่ำเสมอ การให้โอกาสเยาวชนได้รับหลักธรรมที่จัดโดยตัวแทนของสังคมเป็นการสร้างความอบอุ่นของสังคมต่อเยาวชน นอกจากการอบรมสั่งสอนให้เยาวชนเป็นคนดีแล้วการใช้วาจาควรเป็นไปตามหลักการพูดที่ดี เช่น หลีกเลียงการใช้คำหยาบ หลีกเลียงส่อเสียดทับถมหรือถากถางตลอดจนการพูดในลักษณะเพื่อจ้อกกับเยาวชนผู้กระทำผิดมาแล้ว จะทำให้เยาวชนไม่เกิดความรู้สึกน้อยเนื้อต่ำใจ ซึ่งการหลีกเลียงการพูดที่ไม่ดีดังกล่าวจะช่วยให้เยาวชนมีความเคารพต่อครูอาจารย์หรือผู้ที่ให้ความช่วยเหลือเยาวชนเป็นอย่างดีส่งเสริมให้เยาวชนกลับสู่สังคมด้วยความมั่นคง นอกจากนี้การปฏิบัติตนให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมตามการสร้างค่านิยมที่ดีตลอดจนการปฏิบัติตนเพื่อช่วยเหลือเยาวชนแล้วการวางตัวให้เหมาะสมแบบเสมอต้นเสมอปลายของเจ้าหน้าที่ที่ทำหน้าที่เป็นตัวแทนของสังคมจะช่วยสร้างความอบอุ่นและความมั่นใจให้กับเยาวชนในการปรับตัวเป็นคนดี การลดความเครียดด้วยการกำจัดการประทับตราเป็นการลดความกดดันเยาวชนซึ่งส่งผลให้เยาวชนไม่เกิดความเครียดในการดำเนินชีวิตมากนัก โอกาสที่เยาวชนจะกระทำผิดซ้ำก็จะมีน้อยลง การปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมจากเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลจึงมีผลโดยตรงต่อการกระทำผิดซ้ำของเยาวชน

(ค) **วัด** พระสงฆ์เชื่อว่าเป็นผู้ขัดเกลาจากกิเลส การนำคำสอนของพระพุทธเจ้าจากหลักฐานที่มีบันทึกในพระไตรปิฎกถ่ายทอดสู่เยาวชนและผู้เกี่ยวข้อง การอนุเคราะห์จากพระสงฆ์

จึงเป็นการปฏิบัติตนของพระสงฆ์ตามแนวสังคหวัตถุ ๔ ที่มีต่อเยาวชน การให้ตามหลักคำสอนของการให้ทานจะมีผลต่อความคิดและการตัดสินใจของเยาวชน การให้ความรู้ของพระสงฆ์ทำให้เยาวชนมีโอกาสเป็นคณบดี การให้ความรู้ในเชิงคำสอนทางพระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ถือได้ว่าเป็นธรรมทานอนุเคราะห์แก่เยาวชนและพ่อแม่ของเยาวชน ในการประสานความร่วมมือเพื่อให้เกิดความอบอุ่นในครอบครัว นอกจากการถ่ายทอดคำสอนทางพระพุทธศาสนาแก่เยาวชน ผู้กระทำผิดแล้วควรให้หลักธรรมแก่พ่อแม่หรือผู้ปกครองในคราวเดียวกับการให้หลักธรรมแก่เยาวชนด้วย เพื่อให้หลักธรรมส่วนหนึ่งซึมซับไปสู่มารดาบิดาในการรักษาสัมพันธภาพในครอบครัวมิให้เกิดความแตกร้าง หรือช่วยสร้างความอบอุ่นให้กับครอบครัวมากยิ่งขึ้น การอบรมสั่งสอนอบรมขัดเกลาเยาวชนให้เป็นคณบดีเมื่อมีโอกาสเป็นหน้าที่ส่วนหนึ่งของพระสงฆ์ นอกจากการให้ในหลักธรรมของการให้ทาน ผ่านกิจกรรมต่าง ๆ ทางพระพุทธศาสนา เช่น การสวดมนต์ การนั่งสมาธิ เป็นต้น อันเป็นการฝึกให้เยาวชนมีสมาธิที่ดี ใจเย็น ไม่วุ่นวาย ซึ่งมีผลต่อการป้องกันการกระทำผิด การให้การสั่งสอนของพระสงฆ์ควรใช้คำพูดตามหลักปิยวาจาหรือสื่อสารเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ให้ได้ผลยิ่งขึ้น นอกจากนั้นการทำตนให้เป็นประโยชน์ของพระสงฆ์จะเป็นตัวอย่างที่ดีแก่เยาวชน ให้เยาวชนปฏิบัติตามในการอุทิศตนที่เพื่อผู้อื่น เป็นการสร้างประโยชน์ต่อผู้อื่น ตลอดจนการปฏิบัติตนที่ดีเสมอต้นเสมอปลายโดยการให้ความร่วมมือกับองค์กรทางสังคม ในการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์แก่เยาวชนโดยมีเป้าหมายในการป้องกันการกระทำผิดซ้ำของเยาวชนคดียาเสพติด

๖. ข้อเสนอแนะ

การบูรณาการระหว่างศาสตร์สมัยใหม่และคำสอนทางพระพุทธศาสนา เพื่อใช้ในการป้องกันการกระทำผิดซ้ำในคดีเหล่านั้น ยังไม่มีผู้ที่ทำการศึกษาวิจัยและยังไม่มีรูปแบบที่เหมาะสม ผู้วิจัยจึงมีความเห็นว่า รูปแบบพุทธสงเคราะห์ในการป้องกันการกระทำผิดซ้ำของเยาวชนคดียาเสพติดนี้ อาจจะมีประโยชน์สำหรับกรวิจัยการป้องกันการกระทำผิดในคดีเหล่านั้น

จากการวิจัยเรื่อง “รูปแบบพุทธสงเคราะห์ในการป้องกันการกระทำผิดซ้ำของเยาวชนคดียาเสพติด” ได้มีการศึกษาถึงสาเหตุที่ทำให้เยาวชนเข้าไปข้องเกี่ยวกับยาเสพติดในรูปแบบต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการเสพยา การค้า หรือการเกี่ยวข้องด้วยวิธีการต่าง ๆ ที่ส่งผลให้ถูกดำเนินคดีตามกฎหมาย พบว่า สาเหตุสำคัญคือความแตกแยกของครอบครัว และสาเหตุอื่น ๆ เป็นลำดับที่รองลงมา ดังนั้นการป้องกันการกระทำผิดในคดียาเสพติดจึงต้องเริ่มจากการป้องกันมิให้ครอบครัวเกิดการแตกแยก นอกจากการกระทำผิดในคดียาเสพติดแล้ว ยังมีคดีอื่น ๆ อีกหลายประเภท ซึ่งมีการกระทำผิดซ้ำและการกระทำผิดครั้งแรก จากการวิจัยครั้งนี้ทำให้ผู้วิจัยมั่นใจว่าการกระทำผิดในคดีอื่น ๆ นอกเหนือจากคดียาเสพติดล้วนมีสาเหตุมาจากครอบครัวแตกแยก

ทั้งสิ้น การบูรณาการระหว่างศาสตร์สมัยใหม่และคำสอนในทางพระพุทธศาสนาเพื่อใช้ในการป้องกันครอบครัวแตกแยกน่าจะช่วยป้องกันการกระทำผิดของเยาวชนในคดีต่าง ๆ ได้

อย่างไรก็ตามผู้วิจัยมีความเห็นว่า การป้องกัน การแตกแยกของครอบครัวจะช่วยให้คดีต่าง ๆ ของเยาวชนในสังคมไทยลดลงอย่างมาก การวิจัยเกี่ยวกับการป้องกันครอบครัวแตกแยกในมิติต่าง ๆ จึงเป็นเรื่องที่ควรให้ความสนใจ นอกจากนี้จะช่วยให้คดีต่าง ๆ ของเยาวชนลดลง ยังเป็นแนวทางในการเรียกคืนสันติสุขในการครองเรือนให้กับสังคมไทยกลับคืนมา การวิจัยต่อไปหลังจากการวิจัยเรื่องรูปแบบพุทธสงเคราะห์ในการป้องกันการกระทำผิดซ้ำของเยาวชนคดียาเสพติดเสร็จสิ้นสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอแนะนำการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันความแตกแยกของครอบครัว อันจะนำมาซึ่งประโยชน์สำหรับเป็นแนวทางดำเนินชีวิตในสังคมไทย พร้อมทั้งช่วยกันรณรงค์ในเรื่องการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัว เพื่อให้คนรุ่นใหม่มีความใส่ใจต่อความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัว และเหตุผลที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ ความรุนแรงต่อการแพร่ระบาดของยาเสพติด ที่มีการพัฒนารูปแบบของยาเสพติดของรูปแบบของการแพร่ระบาดอยู่ตลอดเวลา ทำให้ยากต่อการควบคุมและปราบปรามการป้องกันโดยการสร้างความอบอุ่นในครอบครัว จึงเป็นวิธีการป้องกันการกระทำผิดของเยาวชนได้เป็นอย่างดี

บรรณานุกรม

ก. ข้อมูลปฐมภูมิ

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๙.

ข. ข้อมูลทุติยภูมิ

กรมราชทัณฑ์. หนังสือราชการกรมราชทัณฑ์ ที่ ยธ ๐๗๑๕/๒๔๐๐ ลวท. ๑๖ พ.ย.๒๕๔๘ เรื่อง
แนวทางการดำเนินงานแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขังกระทำผิดซ้ำ.

ประเทือง ธนิยผล. อาชญาวิทยาและทัณฑวิทยา. พิมพ์ครั้งที่ ๖. กรุงเทพมหานคร:
มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๕๒.

ประธาน วัฒนวานิชย์. กฎหมายเกี่ยวกับความผิดของเด็ก. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์เจริญ
ผล, ๒๕๓๐.

พระครูโสภิตสุตานุกุล, เลขาธิการศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดนอก ชลบุรี, ๑๖ สัมภาษณ์.
มีนาคม ๒๕๖๐.

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต). พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลศัพท์. พิมพ์ครั้งที่
๑๕. กรุงเทพมหานคร: บริษัท สหธรรมิก จำกัด, ๒๕๕๓.

พระสิทธิเดช สีลเตโช, พระสอนศีลธรรมในโรงเรียน สังกัด มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัย, สัมภาษณ์ .๑๖ มีนาคม ๒๕๖๐.

พระมหาสุชาติ ธมมาโร(ปิตี). ประธานศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์
วัดใหญ่อินทาราม อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี, สัมภาษณ์. ๑๖ มีนาคม
๒๕๖๐.

ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดชลบุรี, รายงานจำนวนคดีประจำปี ๒๕๕๖- ๒๕๕๘.

ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ. “รายงานสถิติคดีประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๗”. รายงานประจำปี กรม
พินิจ และคุ้มครองเด็กและเยาวชน. กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน,
๒๕๕๗.

อัจฉริยา ชูตินันท์. อาชญาวิทยาและทัณฑวิทยา. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วิญญูชน,
๒๕๕๕.

อาภรณ์ สายเชื้อ. รวมกฎหมายเกี่ยวกับเด็ก เยาวชนและครอบครัว. นครปฐม: ม.ท.พ., ม.ป.พ.

